



## Kommunfullmäktige

### Protokollsanteckningar till KF 2024-02-19 från Nackalistan

Ärendehandlingarna finns publicerade på:

<https://02/www.nacka.se/kommun--politik/politik-handlingar-och-protokoll/protokoll-och-beslutsunderlag/>

#### §02 Anmälningssärenden - Revisionsrapport Upphöjd Saltsjöbana

Protokollsanteckning:

På kommunfullmäktige (KF) anmäldes revisorernas förstudie av Saltsjöbanans upphöjning.

Revisionsfirman Ernest & Young (EY) har för Nackas revisorers räkning gjort en bedömning av om beredningen av ärendet inför beslut om genomförandeavtal resulterat i ett allsidigt belyst underlag. EY har också analyserat om det under projektets planeringsfas skapats förutsättningar för en ändamålsenlig styrning och kontroll av projektet under genomförandefasen.

EYs kritik är tydlig och överensstämmer med det som Nackalistan sagt tidigare. De skriver bland annat att "de ekonomiska konsekvensbeskrivningar som ingått i tjänsteskrivelserna som vi tagit del, har varit osäkra och i viss mån otydliga." EY slår också fast:

1. att de ekonomiska konsekvensbeskrivningarna för kommunen har uppvisat hög osäkerhet och även otydlighet
2. att kostnadsökningen mellan beslut om avsiktsförklaring och genomförandeavtal varit hela 47 procent
3. att underlagen som kommunfullmäktige fattade beslut på saknar
  - a. en specificerad redovisning av hur den **beräknade investeringsutgiften** fördelar sig på kommunens åtaganden gentemot regionen enligt genomförandeavtalet
  - b. välgrundade underlag för redovisning av de **ekonomiska konsekvenserna** för kommunen som följer av ett förverkligande av avsiktsförklaring och genomförandeavtal
  - c. **driftkostnadsberäkning** vid besluten om inriktning, avsiktsförklaring och genomförandeavtal
  - d. beräkningar av möjlig **medfinansiering**, vilket villkorats som förutsättning för Saltsjöbanans upphöjning
  - e. **riskanalys** och väsentliga risker, saknas i de underlag som har legat till grund för beslut om avsiktsförklaring och genomförandeavtal, fr a konsekvenserna av förseningar av färdigställandet av Slussen-projektet
  - f. **kostnads-nyttoanalyser**, vilka ska visa om en investering är samhällsekonomisk lönsam eller inte.
  - g. **alternativa lösningar** till upphöjd Saltsjöbana



Revisionsfirman EY ger följande rekommendationer till kommunstyrelsen för framtida projekt:

- Säkerställ att riskanalys ingår som ett underlag vid inriktnings- och genomförandebeslut.
- Säkerställ att driftkostnadskalkyler ingår i beslutsunderlaget till investeringsprojekt.
- Tydliggör vilka krav som ställs på underlaget till beslut om genomförandavtal avseende investeringar.
- Överväg att införa nyttoanalyser som en del av underlaget vid beslut om investeringsprojekt.

Detta påpekades av Nackalistan vid såväl kommunfullmäktiges avsiktsförklaring den 16 maj 2022 och då genomförandavtalet godkändes av KF den 19 juni 2023. Nackalistans yrkade i KF 19 juni 2023 på att ärendet skulle återremitteras på följande fem punkter;

1. Att komplettera med en utredning av konsekvenser av ett 0-alternativ, dvs ingen höjning av Saltsjöbanan, allt övrigt lika, samt alternativ med bro eller tunnel som förbindelse norr och söder.
2. Att en risk- och konsekvensutredning görs med projektet. Där både ekonomiska, tidplanemässiga och andra relevanta risker belyses innan beslut om projektet.
3. Att en ekonomisk kalkyl presenteras med den totala kostnaden för hela ”upphöjningens” avskrivningstid med kapitaltjänstkostnader samt driftskostnader inkluderat.
4. Att en noggrann bullerutredning görs för att belysa vilka konsekvenser en upphöjning av Saltsjöbanan kommer ha.
5. Att förtydliga finansieringen av projektet, vad exploitörer respektive skattekollektivet ska betala.

Med revisorernas rapport och kommunallagens 5 kap 26 § som grund anser Nackalistan att beredningen av ärendet Saltsjöbanans upphöjning inför beslut om genomförandavtal inte har resulterat i ett tillförlitligt och allsidigt belyst underlag. Underlagen behandlar inte ärendet ur allmänt kommunala synpunkter, framför allt inte med hänsyn till kommunens ekonomi, vilket omöjliggör den nödvändiga avvägningen mellan olika intressen.

Mikael Carlsson och Lina Olsson



### **§06 Interpellation - Flera fall av social dumpning från Nacka (S)**

Protokollsanteckning:

Bosättningslagen 2016 syftade till att fördela flyktingar jämnare över alla Sveriges kommuner för att underlätta etablering och integration. Att Nackalistan vill utreda hur barnfamiljer kan få möjlighet att stanna lite längre i sina boenden handlar inte om att skapa en gräddfil för nyanlända och GE dem boenden, som vissa Nackamoderater påstår, utan om att ge lite mer tid till människor som kommer från krig och konflikthärdar, så att de får en större chans att hinna etablera sig och hitta egna boenden.

Volontärer berättar om nyanlända som i Nacka fått jobb som lärarassistenter, cykelreparatörer eller i förskolan, men fått flytta till arbetslöshet i utsatta områden på andra orter i Sverige. Det är inte bra för integrationen och inte bra för samhället.

*YuSie Rundkvist Chou och Kristina Granlund*

### **§07 Interpellation - Ges våra förtroendevalda rätt förutsättningar för att ta genomtänkta beslut? (NL)**

Protokollsanteckning:

Att beslutshandlingar kommer sent i stora och komplexa ärenden riskerar att leda till sämre politiska beslut. Alla förtroendevalda, inte bara oppositionen, behöver rimlig tid för att sätta sig in och förankra komplexa ärenden. Sena beslutshandlingar i komplexa ärenden leder även till försämrad insyn från såväl opposition som kommuninvånare.

När det gäller handlingarna i miljardprojektet *Upphöjd Saltsjöbana*, som kom på fredag kväll 9 juni 2023 inför beslut i kommunstyrelsen på måndag 12 juni, yrkade Nackalistan på återremiss bland annat på sena beslutshandlingar, frågor som vi inte fått besvarade, att ärendet inte var tillräckligt berett och att kompletterande handlingar behövdes. En återremiss som Alliansen avslag. Att oppositionen i förväg informerats om att beslutshandlingarna skulle komma sent, förändrar inte det faktum att de faktiskt kom sent med alla de nackdelar som detta medförde.

På kommunfullmäktige 29 januari 2024, där även denna interpellation anmäldes, beslutade kommunfullmäktige om återremiss i ärendet om *Igelbodatomterna*.

Men redan på fredag kväll 2 februari kom *Igelbodatomterna* upp som ett nytt ärende till kommunstyrelsen 5 februari. Återremissen var enligt dessa nya handlingar redan färdigbehandlad. Detta innan ens kommunfullmäktige skrivit, justerat och publicerat sitt protokoll. D v s återremissen var färdigbehandlad innan det ens fanns något skriftligt beslut om att ärendet skulle återremitteras!

*Mikael Carlsson och Lina Olsson*

### **§08 Interpellation - Social situation bibliotek (-)**

Protokollsanteckning:

De frågor som ställs interpellationen är relevanta och viktiga att diskutera. De svar som har getts är tillfredsställande, men det vi saknar – och som vi tog upp under debatten – är diskussionen om lokalernas betydelse. Utan tillräckligt stor och välplanerad yta försvåras personalens arbete med att hjälpa personer väsentligt, och att få en överblick av vad som pågår i biblioteket. Tyvärr kan vi se exempel på detta i ombyggnaden av Ältas kulturlokaler, inklusive biblioteket. Trots input och kritik från kulturaktörer och medarbetare gick den



styrande minoriteten vidare med de undermåliga planerna, som utan åtgärd kommer att medföra problem för personalen att göra sitt jobb.

Lamin Jatta Modigh och YuSie Rundkvist Chou

### **§09 Interpellation - Rekordstor satsning på skolan är i praktiken en nedskärning (S)**

Protokollsanteckning:

Under 2023 höjdes checken för skolorna två gånger, dels under sommaren och senare under hösten i samband med budgeten. Detta sammantaget ledde till en större satsning på skolan än tidigare, men då inflationen och annat drivit på kostnadsutvecklingen har detta ändå inte inneburit mer pengar ute i skolorna. Nackalistan var med på den extra checkhöjningen som skedde under sommaren 2023 då läget var väldigt ansträngt ute i verksamheterna, men i vårt förslag till mål och budget 2024 ville vi satsa 10 miljoner mer på skolan än den styrande minoriteten eftersom vi såg de stora behov som finns.

Alliansen har under många år inte gjort checknivåökningar i samma takt som priser och löner stigit. Det har inneburit att skolorna under väldigt lång tid varit tvungna att effektivisera och skära ner på utgifter. Nu är organisationen så slimmad på många skolor att utgiftshöjningar är svåra att klara utan att de slår direkt på undervisningen och eleverna. Vi nås nu av rapporter från skolor som infört inköpsstopp, som inte tar in vikarier när en lärare är borta, som minskat ner kraftigt på antalet specialpedagoger och som försöker undvika att göra åtgärdsprogram för elever i behov då det medför extra kostnader.

Det är viktigt att vi politiker tar dessa larm från skolorna på allvar och omedelbart börjar utreda möjligheten att tillskjuta ytterligare pengar i en tilläggsbudget. Läget nu är inte bättre än det var för ett år sedan när vi beslutade om den senaste tilläggsbudgeten och ju tidigare vi kommunicerar till skolorna att pengar är på väg desto bättre, eftersom ytterligare uppsägningar kan undvikas. Nackalistan kräver att kommunen nu tar sitt ansvar för att ge skolorna tillräckligt med resurser för att kunna bedriva sitt kärnuppdrag.

Mikael Carlsson och Päivi Dahlin

### **§10 Interpellation - Varför har val- och demokratinämnden inte mandat att behandla demokratifrågor?**

Protokollsanteckning:

Nackalistan anser att det är en viktig principiell fråga att utreda vad som ingår i val- och demokratinämndens (VDN) uppdrag. Flera motioner som hänvisade till val- och demokratinämndens expertis inom just demokratiområdet togs inte upp för behandling under hösten 2023. Tjänstemännen i VDN föreslog att motionerna skulle lämnas utan vidare behandling med motivering att nämnden inte har mandat att arbeta med demokratifrågor som samtidigt har bäring på andra nämnder. Det är märkligt eftersom det är ett helt normalt förfarande att motioner remitteras till flera nämnder, att varje enskild nämnd besvarar motionen inom det som ingår i den nämndens ansvarsområde, och att kommunstyrelsen sen gör en sammanvägd bedömning. Nackalistan tycker att det här är ett förhållningssätt som inte stämmer med reglementet för VDN eller kommunstyrelsens uppfattning, eftersom kommunstyrelsen faktiskt remitterat motionen till nämnden.



VDN ska enligt reglementet bevaka demokratifrågor i kommunen och arbeta för att utveckla och fördjupa den demokratiska processen gentemot Nackaborna. Det pekar tydligt på det som borde vara val- och demokratinämndens uppdrag, men som den styrande minoriteten verkar strunta i. Nackalistan tycker inte heller att det är rimligt att tjänstemän bestämmer vilka frågor som ska behandlas i val- och demokratinämnden, och undrar om detta hänger ihop med att det inte finns tillräckliga tjänstemannaresurser för att hinna behandla demokratifrågorna.

Kommunstyrelsens ordförande skriver kryptiskt i sitt interpellationssvar att det inte får förekomma aktiviteter som gör att partier gynnas eller missgynnas. Hur de motioner som avvisades från VDN skulle ha kunnat missgynna något parti är svårt att se och förstå.

Den liberala demokratin är på tillbakagång i delar av världen och demokratin är något vi behöver värna om. Vi behöver skapa en tilltro till det demokratiska systemet. En färsk undersökning från DN/Ipsos visar att sex av tio svenskar inte vet att EU-valet äger rum i år. I senaste Ungdomsbarometern tar en av fem pojkar avstånd från att demokrati är det bästa styrelseskicket: en ökning med 7% sedan 2021. Endast 9% av de unga anser att de har stora möjligheter att påverka samhället. En kartläggning som tidningen Dagens Samhälle gjort nyligen visar att i utsatta områden i Sverige har valdeltagandet minskat kraftigt sedan 2010. I Fisksätra hade ett valdistrikt så lågt som 48% valdeltagande 2022. Det är oroväckande. Ett recept för att öka människors tilltro till demokratin är att i större utsträckning inkludera invånare i lokala beslut, till exempel i byggplaner. Människor är mer benägna att rösta om de märker att de kan påverka och göra skillnad.

Kristina Granlund och Lamin Jatta Modigh

### **§19 Medlemskap i räddningstjänst samt ny förbundsordning för Södertörns brandförsvarsförbund**

*Protokollsanteckning:*

Nackalistan anser att det finns flera fördelar med att byta till Storstockholms brandförsvarsförbund där även våra grannkommuner Stockholm och Värmdö är medlemmar.

Ett medskick vi i Nackalistan har gjort i kommunstyrelsen är att en förutsättning för bytet är att vilket brandförsvarsförbund man tillhör inte påverkar utryckningsinsatser vid brand eller annan olycka. Här har de olika räddningstjänsterna idag ett bra samarbete: det är den brandstation som ligger närmast och har tillgängliga resurser som rycker ut – oavsett vilket brandförsvarsförbund kommunen tillhör.

Det är viktigt att detta samarbete säkerställs långsiktigt i samband med bytet. Till exempel ligger Tyresö brandstation närmast och är oftast först på plats vid brand i Älta. Dessutom planeras Nacka brandstation flytta ifrån Järsla till Skönviksvägens verksamhetsområde, som ligger längre ifrån Älta. Idag tillhör Nacka och Tyresö båda Södertörns brandförsvarsförbund, men efter bytet kommer Nacka och Tyresö att tillhöra två olika brandförsvarsförbund. Det ändrar inte det faktum att Tyresö brandstation ligger närmast och bör vara först på plats vid en brand i Älta. Tjänstehandlingarna hade med fördel kunnat kompletterats med denna information samt larmtider.

Lina Olsson och Mikael Carlsson



### **§16 Motion - Höj ambitionerna för återbruk när Nacka bygger stad**

Protokollsanteckning:

Nackalistan instämmer i att ambitionerna för återbruk och cirkularitet i stadsutvecklingen behöver höjas, men tycker att det svar som getts från tjänstemännen på kommunstyrelsens miljöutskott (KSMU) i december 2023 är tillfredsställande och visar att detta är på gång. Enligt tjänsteskrivelsen kommer den nuvarande strategin för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen att utvecklas och kompletteras med ett cirkulärt perspektiv i samband med framtagandet av ett nytt miljö- och klimatprogram. Nackalistan ser fram mot detta och kommer att följa utvecklingen noga. Det är viktigt att strategin, när den är framtagen, sedan följs i alla stadsbyggnadsprojekt.

Mikael Carlsson

### **§17 Motion - Utred möjligheten att införa närvaroteam som stöttar Nackas skolor i arbetet med elever med hög problematisk skolfrånvaro**

Reservationsanteckning:

Nackalistan bifaller Socialdemokraternas motion, men vill tillägga att det ska ske skyndsamt. Tjänsteskrivelsens förklaringar till hur skolfrånvaron hanteras i kommunen var för allmänt hållna. Rektorerne signalerar att de har svårt att uppfylla dessa åtaganden för att stävja frånvaron. Till saken hör att man inte heller vet hur mycket frånvaro det egentligen är fråga om. Det framkommer att det inte finns något tillförlitligt och enhetligt system för frånvarorapportering. Något måste göras och det brådskar. Vi har inte råd att spilla barnens och ungdomars liv. Åtgärder ska ske snabbt, smidigt och professionellt innan det är för sent. Låt inte snålheten bedra visheten! Livet går inte i repris.

Päivi Dahlin och Mikael Carlsson

Mikael Carlsson, YuSie Rundkvist Chou, Kristina Granlund, Lina Olsson, Lamin Jatta Modigh, Päivi Dahlin, Nackalistan, 2023-02-26